

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

IX. Ratum quis habere non potest, quod ipsius nomine non est gestum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

tio mali in certo genere delicti; cum eum, qui semel pejeravit aut prævaricatus est, ejusmodi delicta facile repetiturum, rationabilis ipsius Juris præsumptio fit.

5. Tertio, semel contumax non præsumitur semper contumax; cum semel peremptoriè citatus & contumaciter absens denuò citetur, *c. Ex literis 2. de Docto*: quod minimè necessarium foret, si eum in contumacia perseveraturum lege præsumeretur; cum, qui non compariturus certò scitur, non citetur, Gaill. *Lib. 1. Observat. 132. n. 8.* Sed neque hæc instantia urget; cum enim secundò citati & non comparentis contumacia gravior sit, & gravioribus poenis coërceatur, quàm non comparentis ad ejusmodi citationem primam, præsumptio perseverantiæ in contumacia non ita vehemens est; ut contra eum, tanquam in contumacia perseveraturum, sine nova citatione procedi possit; quia Jura & judiciorum ordo ad hoc exigunt; ut de contumacia manifestè & certius quàm ex ejusmodi præsumptione constet.

Quartò, juramenta Calumniæ, Fidelitatis, Obedientiæ etiam à perjuris recipiuntur & exiguntur, *c. Cum in Ecclesiis 10. de Majorit.* quia, licet hoc procedat de juramentis, quæ cedunt in præjudicium jurantis, eumque onere sive obligatione gravant: non tamen procedit, neque ejusmodi personæ admittuntur ad juramenta ipsos ab onere relevantia & cedia in præjudicium aliorum & in commodum jurantium, *Glossa in c. cit. V. Juramentum, ubi Panormit. n. 4. & Laiman. n. 3.*

REGULA IX.

Ratum quis habere non potest, quod ipsius nomine non est gestum.

SUMMARIUM.

1. Alieno nomine negotia variè geri:
2. Suoque nomine gesta rata quis habere potest.
3. Ut Juris fictione ipsius sint.
4. Sensus Regulae.
5. Qua declaratur exemplis.
6. Firmatur ratione.
7. Et impugnatur variis instantiis:
8. Qua tamen Regulam vel non petunt.
9. Vel solummodo declarant.

Gerere hoc loco idem est, quod administrare; ut negotium gerere intelligatur is, qui id administrat. Alterius autem nomine negotium gerere dicitur Imprimis is, qui gerit vel administrat id, quod scit nostrum & ad nos, non ad se, pertinere. Deinde qui, id ad alterum pertinere ejusque nomine geri, est protestatus, *l. Nesevius 34. V. Quid enim ff. de Negot. gest.* Demum is, inter quem & alterum intercedit amicitia; qui enim hujus fidem fecerit, negotium amici nomine gessisse, prudenter judicatur, *l. Si pupilli 6. §. 6. ff. eadem Rubr. Peckius ad hanc Reg. n. 4.*

Ratum habere est id, quod à non vero procuratore nostro nomine gestum est, comprobare & agnoscere, itaque facere suum, *l. Quod enim 12. §. 1. ff. Rem ratam hab.* Ut id, quod meo nomine gestum est ab alio, fictione Juris translativà à me gestum reputetur.

Est enim Fictio Juris triplex. Inductiva, Privativa, Translativa. Inductiva sive, ut etiam nuncupatur, affirmativa est, quæ lex vel canon fingit esse, quod non est, *vg. defunctum vivere in hereditate jacente, l. Non minus 31. in fine. ff. de Hered. instit.* Privativa, quæ è diverbo non esse fingitur, quod re ipsa

re ipsa & actu est: sicut Religiosus, dum vivit, pro mortuo habetur, *can. Placuit, 16. q. 1.* Translativa, quæ actus ab uno agente, unò tempore, locò, modòque gestus perinde habetur, acti ab agente aliò tempore, aliòve locò aut modò gestus esset, Bartol. *in l. Si is, qui 15. ff. de Usucap. n. 25.* & Barbosa *hic n. 2.*

4. Sensus itaque Regulæ est, *Id, quod ab alio gestum est, ratum quis habere ad effectum, ut per juris fictionem translativam ab ipso gestum reputetur, non potest: nisi id ab agente, non proprio suo vel alicujus tertii, sed ipsius ratihabentis nomine sit gestum;* sic enim, si Titius clericum non meò, sed suò vel alicujus tertii, nomine percussit, id ratum habere ad effectum, ut percussio quasi à me facta reputetur, non possum. Unde, licet Titii factum comprobem & ratum habeam, itaque graviter peccem, excommunicationem tamen Canonis non incurro; quòd percussio à Titio non meò, sed proprio suò vel alterius tertii, nomine sit facta, *c. Cum quis 23. in fine de Sent. excom. in 6. ubi Barbosa n. 8. & Farinac. Prax. Criminal. q. 125. n. 28.* Simili modò, si Titius nomine filii, in mea potestate existentis & peculium habentis, negotia, ejus peculium concernentia, gessit, & aliquid exoptuit de suo, licet id, quod gestum est, postea ego ratum habeam, nihilominus Titio non ad plus, quàm si ratum non habuissem; ac proinde non in solidum, sed peculio tenus duntaxat, sive quoad quantitatem peculii obligor; quòd, cum negotium meo nomine gestum non sit, id ratum habere ad effectum restitutionis vel obligationis non possum, *l. Si pupilli 6. §. 6. cit.*
6. Ratio Regulæ est; quia vera ratihabio facit negotium per fictionem Juris translativam nostrum: negotium autem, quod neque per nos ipsos, neque

per eos, quos in potestate habemus, neque mandatò nostrò gestum est, nostrum fieri nequit, nisi nostro nomine geratur; cum, ut ratihabitione nostrum fiat, consideretur mutuus consensus eorum, à quo, & cujus negotium geritur, qui in negotium gerente apertè deficit; si id nostro nomine non gessit; cum, proprio suo vel alicujus tertii nomine id gerens, respectu nostri dissentiat. Accedit; quòd, si id, quod nostro nomine gestum non est, nostrà ratihabitione evaderet nostrum, facile præjudicium fieret alicui tertio, quocum negotium est gestum; cum is fortassis & ex justa causa nobiscum negotium habere nollit: & propterea, si id nostro nomine geri intelligeret, à negotio v.g. contractu venditionis mallet abstinere.

Hæc tamen Regula complures & factis difficiles patitur instantias; nam primò electionem Prælati ratificare valent canonici Capitulares absentes, à præsentibus non vocati sed contempti: licet ipsorum nomine ab his non fuerit celebrata, *c. Quod sicut 28. pr. V. Quod si, de Elect.* Secundò, à laico indebitè factam Ecclesiæ donationem consensu suo Episcopus, *c. Cura 11. de Jure Patronat.* & ab isto vel Abbate factam rei Ecclesiæ vel Monasterii immobilis alienationem Capitulum & conventus ratam habere valent, *c. Continebatur 2. §. 6. Cum nos 3. de iis, qua à Prælat. Sc.* Tertio, rei suæ venditionem vel oppignorationem ab alio proprio nomine factam ratam habet dominus, ut Jure subsistat, *l. Mater 3. C. de R. V. §. 1. Si fundus 16. §. 1. ff. de Pign. & hypoth.* Quarto idem procedit in negotiis, à servo aut filio proprio nomine gestis; cum ea quoque rata habendò dominus aut pater sua faciat, *l. Si res 5. §. 2. ff. Rem ratam hab. §. 1. §. 6. ff. Quod jussu.* Quintò, receptatores furum, horum

horum instar puniuntur; quod, licet ab his illorum nomine alienarum rerum confectiones factæ non sint, ratificatæ tamen videantur ipsâ furum receptione, *l. 1. ff. de Recept. fur. & l. 1. C. de His, qui latron.*

8. Sed hæc iisque similes instantiæ, quantumcumque videantur adversari, cum Regula tamen satis commodè conciliantur. Prima; quia electio per unum commune decretum fit nomine totius Collegii seu Capituli, *c. Sicut 21. junctâ Glosâ, V. Unum, de Elect.* ac proinde etiam nomine absentium id constituentium, ut nihil obstat, quò minus ab his valeat ratificari.

Secunda; quia imprimis Episcopi consensus in Ecclesiæ donationem, à laico factam indebitè, non tam ratificationis seu donationis Episcopalis rationem habet: & si ratificatio esset, eâ Episcopus sibi soli præjudicasset. Deinde; quia alienatio rei ad Ecclesiam vel Monasterium pertinentis à Prælato celebratur nomine ipsius Ecclesiæ vel Monasterii; ac proinde etiam nomine Capituli seu Conventus, Ecclesiam vel Monasterium cum Episcopo vel Abbate repræsentantis & constituentis, *can. Scire 7. q. 1. & c. Requisivisti 15. de Testament.* Ut mirum non sit, quòd à Capitulo vel conventu valeat ratificari.

9. Tertia; quia communis responsio & Regulæ quædam declaratio est; quòd, licet id, quod suo nomine gestum non est, ratum quis habere nequeat in suum commodum & utilitatem, id tamen valeat in detrimentum suum suique juris diminutionem: aut etiam, si id specialiter exposcat æquitas, quæ exigat; ut dominus rei suæ, ab alio proprio nomine venditæ ac peremptæ, venditionem ratam habere valeat ad effectum, ut rei

saltè pretium consequatur, Bartol. *in l. Est, ff. de Vi armata.* Cui hæc Regulæ declaratio limitatiõne displicet, aliam offert Barbosa *hic n. 10.* asserens *l. cist.* negotia gesta nomine domini, cuius res fuit distracta vel oppignorata; quòd alicujus nomine gestum id etiam censeatur, quod circa rem ejus est gestum.

Quarta; quia à DD. passim recepta est distinctio; vel enim, inquiunt, dominus & pater servi & filii gesta comprobant, ut dominus & pater, vel ut alius extraneus? Si prius, ab illis gesta comprobantur ea rata haberi aiunt; ut in solidum teneantur: non etiam, si posterius, & gesta, ut extranei comprobent. Unde, hoc casu dominum & patrem peculio tenus duntaxat teneri, volunt, Dynus *hic n. 12.* & alii.

Postrema; quia receptatores illi, quòd in prædæ partem veniant & fures occultent, ab iis non dissentire eosque fovere potius, quàm eorum gesta rata habere judicantur, Peckius *hic n. 7.*

REGULA X.

Ratificationem retrotrahi, & Mandato non est dubium comparari.

SUMMARIUM.

1. Sensus Regula latè patens,
2. Ex exigentis; ut actus, cum gestus est, mandari,
3. Eoque tempore ad hoc ex mandato,
4. Et sine mandato geri,
5. Atque alteri committi possit.
6. Instantia Regula objecta,
7. Eamque magis declarantes quàm infirmantes.

Sensus